

Pigsvampe

Pigsvampene er her defineret som enten stilkede eller tykkødede svampe med pigget eller tandet sporebærende lag. Svampe med tynde, resupinate, piggede frugtlegemer regnes til formgruppen barksvampe; se s. 624.

Pigsvampene er en formgruppe af arter, der bl.a. hører til frynse-svampordenen (*Thelephorales*), kantarelordenen (*Cantharellales*) og skørhatteordenen (*Russulales*). De fleste arter er ektomykorrhiza-dannere, men der er også sapro-trofe og nekrotrofe arter repræ-senteret.

LIGNENDE GRUPPER:

- arter med flade (resupinate) frugtlegemer med millimetertyndt kødlag findes under barksvam-pene; se s. 624.
- arter med isolerede pigge uden fælles kød findes under køllesvam-pene; se dværgkøller s. 731.

Mikrotegninger:
sporer og cystider.

kæmpepigsvamp
(*Climacodon*)
1 art, A4

kæmpestor
og sej med
småhatte fra en
plade

æblepig
(*Sarcodontia*)
1 art, A4

tyk, gul og
± resupinat;
mest på
æbletræer

skumporesvamp
(*Irpiciporus*),
se s. 593

sej og med
± flade tænder

stor og
ret sprød;
knoldformet,
med hatte eller
stærkt forgrenet

vedpigsvamp
(*Hericum*)
3 arter
A6

skægpigsvamp
(*Gloiodon*)
1 art (ej DK),
A2

med brune,
bredt
tilvoksede
småhatte

koglepigsvamp
(*Auriscalpium*)
1 art, A5

brun,
stridhåret;
med
randstillet hat

sej til sprød;
karryduftende

duftpigsvamp
(*Phellodon*)
6+ arter,
C2

korkpigsvamp
(*Hydnellum*)
15+ arter, C10

kødpigsvamp
(*Sarcodon*)
3 arter,
C30

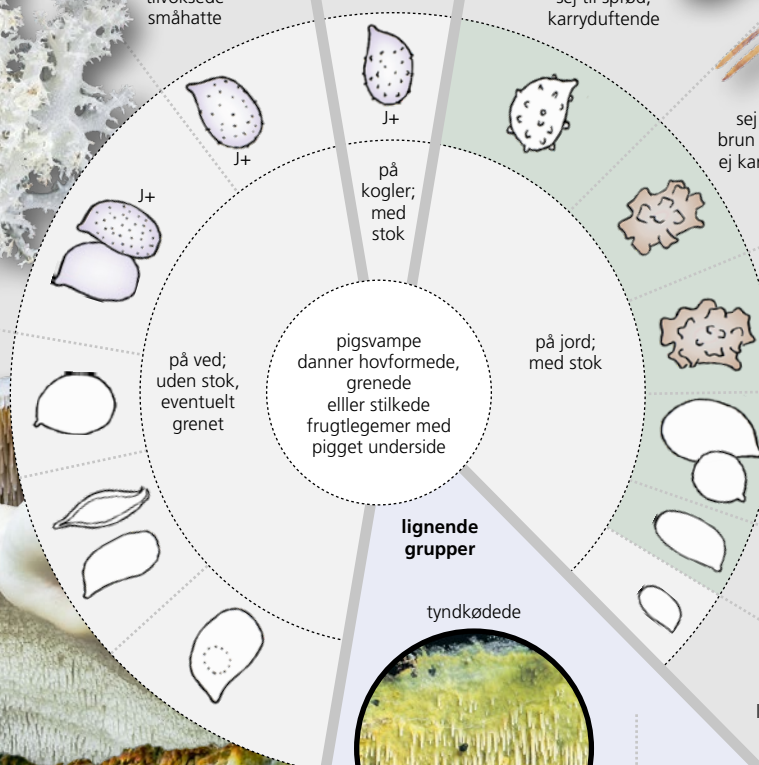
pigsvamp
(*Hydnum*)
11 arter, B3

kroneskorpe
(*Sistotrema*)
1 stillet art,
B2

Mycorrhaphium
1 art (ej DK), B2

piggede barksvampe
s. 624

køllesvampe
s. 731

lignende grupper

tyndkødede

Nøgle B – glatsporede pigsvampe på jord

1. Hat op til 20 mm bred og stok op til 3 mm bred; sporer under 3 µm brede; med eller uden øskner 2
Hat bredere og stok tykkere; sporer mere end 5 µm brede; med øskner [pigsvamp (*Hydnum*)] . . . 3
2. Pigge meget tætte (7-8/mm), runde og sylespidse; uden øskner; sporer 3-3,5 x 1,9-2,2 µm; basidier 1-2-sporede. På jord i nordlige birkeskove; ej DK *Mycorrhaphium pusillum*
Pigge ret grove og ofte tand- til poreagtige; med øskner; sporer 4,5-6 x 2-2,5 µm; basidier 6-8-sporede. Ildelugtende; på kalkholdig jord i løv- og nåleskove; sjælden
stillet kroneskørpe (*Sistotrema confluens*)

3. Hat hvidlig, creme til blegt abrikosorange (☹), eventuelt mørkere ved såring; pigge ofte nedløbende 4
Hat ± abrikosorange (☹); pigge oftest ikke-nedløben-
de 9

4. Hat ± hvid (☐☐☐); sporer 4,5-5,5 x 3,5-4,5 µm; i udpræget kalkpåvirkede bøgeskove. Hat op til 80 mm bred; sporer lidt aflange; meget sjælden . **hvid pigsvamp** (*Hydnum pallidum*)
Hat creme til blegt abrikosorange (☐☐☐), eventuelt i mørkere zoner; sporer større; økologi eventuelt anderledes 5

5. Frugtlegerer ret spinkle; hat op til 60 mm bred; sporer ellipsoide (Q-gns. over 1,27)	6
Frugtlegerer ret robuste; hat op til 120 mm bred; sporer mere kugleformede (Q 1-1,25)	7

6. Hat oftest meget lys (♀) , men eventuelt med vanddrukne zoner, eventuelt med navle; spore-Q-gns. 1,27-1,30. Hat op til 50 mm bred; sporer ellipsoidiske, (7-) 8-9 (-9,5) x 6-7,5 (-8) µm; på god bund under løvtræer og ædelgran; formodentlig sjælden og kun øst for israndslinjen.

3. Sporebærende lag først poreagtigt, men hurtigt opsplittende i grove, flade tænder; sporer 6-7 x 5-5,5 µm	3
se grovtandet skumporesvamp (<i>Irpiciporus pachyodon</i>), s. 593	
Sporebærende lag af runde pigge; sporer anderledes	4

4. Pigge hvide; frugtlegemer ofte meget store (over 30 cm) og sammensat af mange etager af dybe hatte; med tykvæggede cystider. Sporer glatte, ikke-amyloide, ellipsoidiske til lidt bøjede, 3,5-6 x 1,5-2,5 µm; på store, ofte levende løvtræsstammer; meget sjælden

- kæmpepigsvamp (*Climacodon septentrionalis*)**
 Pigge gule; frugtleger med få eller ingen hatte; uden cystider, men kød med tykvæggede, pæreformede eller grenede celler. Med gennemtrængende, vammel lugt; sporer glatte, ikke-amyloide, ellipsoidiske, 4-6 x 3,5-4,5 µm; på gamle æbletræer; meget sjælden
- æblepig (*Sarcodon setosa*)**

5. På fyrrekogler. Frugtlegemer små, brunfildede, med stok; sporer meget fint piggede, amyloide, $4,5-5,5 \times 3,5-4,5 \mu\text{m}$; almindelig **koglepigsvamp (*Auriscalpium vulgare*)**
På ved 6

6. Frugtlegerne forgrenet af mange, ret grene med pigge på undersiderne	7
— Frugtlegerne som mere kødede kugler eller hatte med pigge på undersiderne	8

7. På ædelgran; sporer 5,6-6,3 x (4,4-) 4,6-5,4 µm. Sporer fint piggede, amyloide; ej DK *Hericium flagellum*
På løvtræer, især bøg og birk; sporer 3,5-5 x 3-4 µm. Sporer fint piggede, amyloide; på store stammer af løvtræ, helt overvejende bøg; hist og her og stort set fraværende mod vest

- koralpigsvamp (*Hericium coralloides*)

8. Frugtlegermer med etagestiliede, flade eller hvælvede hatte fra en fælles basis; pigge op til 15 mm lange; sporer glatte, amyloide, $3,5-4,5 \times 2,5-3,5 \mu\text{m}$. På løvtræ, især bøg og birk; hist og her, fraværende

- mod vest **børstespigsvamp (*Hericium cirrhatum*)**
Frugtleger store og knoldformede med 20-50 mm lange pigge på
undersiden; sporer fint piggede, amyloide, 5-6,5 x 4-5,5 µm. På store
levende eller døde bøge; sjælden

- pindsvinepigsvamp (*Hericium erinaceus*)

4. Hat ± hvid (☐☐☐); sporer 4,5-5,5 x 3,5-4,5 µm; i udpræget kalkpåvirkede bøgeskove. Hat op til 80 mm bred; sporer lidt aflange; meget sjælden . **hvid pigsvamp** (*Hydnum pallidum*) Hat creme til blegt abrikosorange (☐☐☐), eventuelt i mørkere zoner; sporer større; økologi eventuelt anderledes 5

5. Frugtlegerer ret spinkle; hat op til 60 mm bred; sporer ellipsoide (Q-gns. over 1,27)	6
Frugtlegerer ret robuste; hat op til 120 mm bred; sporer mere kugleformede (Q 1-1,25)	7

6. Hat oftest meget lys (♀) , men eventuelt med vanddrukne zoner, eventuelt med navle; spore-Q-gns. 1,27-1,30. Hat op til 50 mm bred; sporer ellipsoidiske, (7-) 8-9 (-9,5) x 6-7,5 (-8) µm; på god bund under løvtræer og ædelgran; formodentlig sjælden og kun øst for israndslinjen.

- Vesterholts pigsvamp (*Hydnum vesterholtii*)**
 Hat dybt creme til blegt abrikosorange (☞) , eventuelt med mørkere, abrikosorange pletter; spore-Q-gns. 1,28-1,44. Hat op til 60 mm bred, blegt abrikosorange, eventuelt med mørkere, abrikosorange pletter, brunende; pigge noget nedløbende; lugt lidt sødlig, behagelig; sporer 7,5-9 x 5,5-7 µm, Q 1,22-1,55; i løv- og nåleskove; sjælden eller overset ...
Hydnum ibericum

7. Alle sporer nærmest kugleformede (Q 1-1,14); frugtlegerne påfaldende brunende ved berøring; i løvskove på fed eller kalkpåvirket bund, gerne fugtigt. Hat op til 70 mm bred; sporer 7-8,5 (-9) $\times$ 6,5-8 (-8,5) μm ; sjælden, eller overset, kun øst for israndslinjen

- brunende pigsvamp (*Hydnum magnorufescens*)
I det mindste nogle sporer lidt aflange (Q 1,15-1,25); brunende
eller ej; i løv og nåleskov på mager til fed bund 7

8. Lugt af frisk torsk eller lidt kantarelagtig se slovensk pigsvamp (*Hydnum slovenicum*), pkt. 16
Med svagt frugt- til kantarelagtig lugt eller lugtløs. Hat op til
120 mm bred, ensfarvet eller med blegere rand; uforanderlig eller
brunende ved såring; sporer 6,5-8,5 x 5,5-7,5 µm, Q 1,08-1,25;
i løv- og nåleskove på både fed og mager bund, især med bøg;
almindelig **almindelig pigsvamp** (*Hydnum repandum*)¹

1. Den nærtstående *Hydnum boreorepandum* (ej DK) er morfologisk identisk.

9. Sporer kugleformede til næsten-kugleformede (Q 1-1,2); hat 20-70 mm bred, eventuelt med navle; pigge ikke nedløbende 10
 Sporer ellipsoidiske (Q-gns. over 1,2); hat eventuelt bredere, næppe med navle; pigge nedløbende eller ej 13
10. Sporer i gennemsnit ca. $8,6 \times 8 \mu\text{m}$. Hat op til 50 mm bred, ofte med navle; ofte med flade tænder nær stokken; sporer $7,8-9,2 \times 7,4-8,8 \mu\text{m}$, Q 1-1,05; lugt formodentlig svag; i kalkrige eller lerede skove, gerne med bøg; formodentlig hist og her øst for israndslinjen
navle-pigsvamp (*Hydnum umbilicatum* ss. *auct.*)²
 Sporer i gennemsnit under $8 \times 7,5 \mu\text{m}$ 11
11. På fed eller kalkrig bund med løvtræer
 ... se brunende pigsvamp (*Hydnum magnorufescens*), pkt. 6
 På mere mager bund med løv- og nåletræer 12
12. Stærkt brunende på hat og stok. Hat op til 70 mm bred; pigge frie til noget nedløbende; sporer $7,2-8 \times 6,6-7,5 \mu\text{m}$, gns. $7,5 \times 7 \mu\text{m}$, Q 1-1,18; lugt formodentlig svag; ej DK ***Hydnum jussii***
 Næppe stærkt brunende. Hat op til 60 (-70) mm bred; ofte med flade tænder nær stokken; sporer $5,5-9 \times 5-8 \mu\text{m}$, gns. $7,5-6,6 \mu\text{m}$, Q 1-1,19; lugt svag eller lidt citronagtig; i løv- og nåleskove; sjælden eller overset
mjødfarvet pigsvamp (*Hydnum multicolor*)
13. Sporebærende lag (pigge) ofte påfaldende abrikosorange (■ ■ ■); sporer ellipsoidiske med Q 1,55-1,75. Hat op til 70 mm bred, eventuelt med navle; ofte med flade tænder nær stokken; sporer $(8,5-) 9-11 (-11,5) \times (5-) 5,5-7,5 \mu\text{m}$; på god jord i løvskove, gerne med bøg; hist og her øst for israndslinjen.
tandet pigsvamp (*Hydnum elliposporum*)
 Sporebærende lag blegere; sporer med lavere Q
 ... [rødgul pigsvamp (*Hydnum rufescens* s.l.)] . 14
14. Sporer bredt ellipsoidiske, Q 1,05-1,4, gns. cirka 1,21; hat op til 50 mm bred. Sporer $7-8,6 \times 6-7,5 \mu\text{m}$; med løv- og nåletræer; meget sjælden eller overset
lille pigsvamp (*Hydnum subovoideisporum*)³
 Sporer kugleformede til lidt aflange, Q op til 1,3, gns. under 1,2 og/eller hat over 50 mm bred 15
15. Sporer i gns. $8-8,2 \times 6,4-6,8 \mu\text{m}$. Hat op til 110 mm bred; sporer $7-8,5 (-9) \times 6-7,2 (-7,5)$, Q 1,1-1,28; i løvskove; formodentlig hist og her øst for israndslinjen
rødgul pigsvamp (*Hydnum rufescens*)
 Sporer i gns. ca. $7,5 \times 6,3 \mu\text{m}$. 16
16. Lugt af frisk torsk eller lidt kantarelagtig. Hat op til 100 mm bred, bleg til abrikosorange; meget hurtigt abrikosorange ved såring og får til sidst næsten sorte pletter hvor såret; sporer $7-8 \times 5-7 \mu\text{m}$, Q cirka 1,2; i løv- og nåleskov på leret eller kalkholdig jord; ret sjælden eller overset
slovensk pigsvamp (*Hydnum slovenicum*)
 Stort set lugtløs eller med svagt frugtagtig eller fenolagtig lugt ... se almindelig pigsvamp (*Hydnum repandum*), pkt. 7

2. Den meget lignende *Hydnum melitosarx* skulle være ret langstokket, men kan formodentlig ikke skilles fra *H. umbillicatum* og *H. multicolor* på morfologiske karakterer. Dens sporer måler 7-8,6 x 6,4-7,8, gns. 7,9 x 7,2; Q-gns. 1,11.

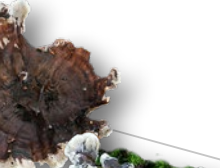
3. Den næsten identiske ægsporet pigsvamp (*Hydnum ovoideisporum* – sporer (7,5-) 8-10 (-10,5) x 6-7,5 µm, Q 1,27-1,38; med nåletræer på kalkbund) er kendt fra Sydeuropa.

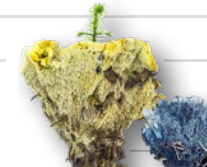
Nøgle C – ornamenteret-sporede pigsvampe på jord

Bemærk, at sporerne skal måles uden ornament.

- 1.** Lugt karryagtig (meget tydelig ved indtørring); hat og stok mest med ret dæmpede brunlige eller sortblå () farver; sporer farveløse med et ornament af udelte pigge; uden øskner [duftpigsvamp] . 2
- Lugt anderledes (fx melagtig, sødlig, marcipanagtig, Fernet Branca-agtig eller lignende) eller fraværende; hat og stok med brune eller mere kulørte farver () ; sporer brune, vortet-piggede af ofte uregelmæssige og todelt vorter; med eller uden øskner [korkpigsvamp og kødpigsvamp] . 13
- 2.** Hatkød sprødt og oftest ret tykt 3
Hatkød sejt og oftest ret tyndt 4
- 3.** Hat gulbrun til rødbrun (); frugtlegermer oftest bredere end høje og oftest omvoksende urter og førne (fx nåle og kviste); med fyr; spore-Q 1,5-1,6. Sporer pigget-vortede, 4,2-5,5 x 2,6-3,5 µm, eventuelt en anelse krumme og puklede; på sandet bund; meget sjælden; nordlig
pjusket duftpigsvamp (*Phellodon fuliginéalbus*)
Hat rosabrun til rødgrå () , ofte med et violet skær; frugtlegermer ofte højere end brede, næppe omvoksende urter og førne; med gran og ædelgran; spore-Q 1-1,3. Sporer piggede, 4,5-5,5 x 4-4,5 µm; på, eventuelt kalkpåvirket, sandet bund, gerne på opgravet jord; sjælden, især Midt- og Nordjylland
violetbrun duftpigsvamp (*Phellodon violascens*)
- 4.** Hat i midten med et dybt, svamperfiltet, gråbrunt, mørkebrunt til blåsort filtag og derunder et kødlag (duplex struktur); pigge grålige og ofte med et blåligt skær (); indre stökkød set i mikroskopet med ± blågrøn reaktion med 5% KOH [mørk duftpigsvamp (*Phellodon niger* s.l.)] . 5
Hatoverflade radiært fibret eller filtet; hatkød lyst til brunt; stok ret tynd og næppe med tydeligt mørkt filtag; pigge hvide, lyst gråbrune til træbrune () ; indre stökkød uden eller med grønlig reaktion med 5% KOH 8
- 5.** Hat stedvist med olivengrå til olivengrønne nuancer (). Hat ofte med noget nedtrykt midte; sporer 3,8-5 x 3,3-4,3 µm med op til 0,6 µm høje pigge; med løv- og nåltræer på rig eller kalkholdig bund; meget sjælden
olivengrøn duftpigsvamp (*Phellodon melilotinus*)
Hat mørkt brun, blålig til sort () uden olivengrønne nuancer 6
- 6.** På mager (typisk gruset eller sandet) bund. Hat hvælvet til flad, brun til blåsort; sporer 3,3-4 x 3-4 µm med op til 0,6 µm høje pigge; med nåle- og muligvis også løvtræer; meget sjælden
nøjsom duftpigsvamp (*Phellodon aquiloniniger*)
På leret eller kalkholdig bund 7
- 7.** Sporer i gennemsnit 4,3 x 3,8 µm med op til 1 µm høje pigge; hat hvælvet til flad. Hat brun til blåsort; sporer 3,8-5 x 3,5-4,5 µm; med løvtræer på både mager og kalkholdig bund, meget sjælden
brunsort duftpigsvamp (*Phellodon frondosoniger*)
Sporer i gennemsnit 3,9 x 3,6 µm med op til 0,6 µm høje pigge; hat med alderen ofte med noget nedtrykt midte. Hat mørkebrun til blåsort uden olivengrønne nuancer; sporer 3,5-4,5 x 3-4 µm, med op til 0,6 µm høje pigge; med løv- og nåltræer; sjælden
mørk duftpigsvamp (*Phellodon niger*)

	8. Sporer i gennemsnit omkring 3,3 x 2,8 µm (fra siden og uden ornament); hat op til 30 mm bred, ± ulden-filtet en ikke zoneret. Hat hurtigt gråbrun; sporer 2,6-3,4 x 2,4-2,7 µm med op til 0,4 mm høje pigge; under liggende stammer af fyr, sjældent fritvoksende og muligvis også med arter af bøgefamilien; ej DK ... <i>Phellodon secretus</i> Sporer i gennemsnit større; hat bredere og/eller zoneret ... 9	
	9. Hat radiært ± skinnende fibret med mørke (☐ ■ ■ ■ ■ ■) koncentriske zoner og lysere rand. Sporer 3,5-4,5 x 3-4 µm, med op til 0,3 µm høje pigge; på mager bund med nåletræer eller sjældent løvtræer, ofte på opgravet sand fra grøfter; hist og her, dog nærmest fraværende mod syd og sydøst vellugtende duftpigsvamp (<i>Phellodon melaleucus</i>) ⁴ Hat mere tottet-filtet og/eller lysere ... 10	
	10. Med nåletræer ... 11 Med løvtræer ... 12	
	11. Med fyr; sporer i gennemsnit 3,8 x 3,3 µm. Hatmidte ret lyst brun (☐ ■ ■ ■ ■ ■) med koncentriske zoner og lys rand; sporer 3-4,3 x 2,7-3,6 µm, med 0,6 µm høje pigge; på mager, sandet bund; sjælden, fortrinsvis i Midt- og Nordjylland ... tragtformet duftpigsvamp (<i>Phellodon tomentosus</i>) Med gran; sporer i gennemsnit 4,5 x 3,6 µm. Hatmidte hjortebrun til orangebrun med koncentriske zoner og lys rand; sporer 4-5 x 3,4-4,2 µm, med 0,6 µm høje pigge; på mager bund; DK? ... gran-duftpigsvamp (<i>Phellodon dititomentosus</i>)	
	12. Hat med koncentriske zoner og ofte stedvist med orangebrune til rødbrune (☐ ■ ■ ■ ■ ■) farver og en lys rand. Sporer 3,2-4 x 2,9-3,5 µm med op til 0,6 µm høje pigge; på ret mager bund; DK? ... <i>Phellodon castaneoleucus</i> Hat med en tottet, lyst til mørkt gråbrun (☐ ■ ■ ■ ■ ■) overflade, næppe med koncentriske zoner, men med en tyk, lys rand. Sporer 3-4,5 x 2,7-4 µm, med op til 0,6 µm høje pigge; på mager eller rig bund; sjælden ... pjaltet duftpigsvamp (<i>Phellodon confluens</i>)	
	13. Frugtlegermer læderseje og ofte ret tyndkødede ... 14 Frugtlegermer ret sprøde og mere kødede ... 27	
	14. Stokkød med orange (■ ■ ■ ■ ■ ■) farver ... 15 Stokkød brunt, gulligt eller blåligt ... 17	
	15. Hatrand og hatkød med blå (■ ■ ■ ■ ■ ■) farver. Med melagtig lugt; sporer brune, 5,5-6 x 3,5-4,5 µm; uden øskner; på mager bund med gran og fyr, sjældent med ædelgran eller bøg; sjælden blålig korkpigsvamp (<i>Hydnellum caeruleum</i>) Hat og kød uden blå farver ... 16	
	16. Hat brunlig (☐ ■ ■ ■ ■ ■) med hvidig rand; pigge hvidlige til blegt orange. Med svag lugt; sporer brune, dobbeltvortede, 5,5-6,5 x 4,5-5 µm; med op til 1,5 µm højt ornament; uden øskner; på mager eller kalkrig bund med nåletræer; meget sjælden, fortrinsvis Midt-, Vest- og Nordjylland ... orange korkpigsvamp (<i>Hydnellum aurantiacum</i>) Hat ± orange (☐ ■ ■ ■ ■ ■) med hvidig rand; pigge ± orange. Lugt svag; smag bitter og melagtig; sporer brune, med grove vorter, 5-6 x 3,5-4,5 µm; uden øskner; på kalkrig bund med bøg (i udlændet også med nåletræer); meget sjælden (Høje Møn) ... teglrød korkpigsvamp (<i>Hydnellum auratile</i>)	
	17. Stok gul eller blå (■ ■ ■ ■ ■ ■) ... 18 Stok ± brun ... 19	

4. *Phellodon ellisianus* er en meget lignende art fundet med løvtræer i England og Italien. Den kan formodentlig kun kendes sikkert med DNA-data.

	18. Stok gul (■ ■ ■ ■ ■ ■). Sporer brune, vortede, 4,5-5 x 3-3,5 µm; uden øskner; i rige, eventuelt kalkrige granskove; ej DK gul korkpigsvamp (<i>Hydnellum geogenium</i>) Stok blå (■ ■ ■ ■ ■ ■). Med stærk anisagtig lugt; sporer brune, med lidt bulet ornament, 4-5 x 3-3,5 µm; med øskner; i rige, eventuelt kalkrige granskove; ej DK sødtduftende korkpigsvamp (<i>Hydnellum suaveolens</i>)	
	19. Smag bitter ... 20 Smag mild eller lidt skarp, men aldrig bitter ... 21	
	20. Smag udpræget bitter; hat først hvidlig, siden rødbrun til gråbrun, dunet. Som ung med store, røde dråber på overfladen; sporer groft vortede, 5,5-5 x 3,5-4 µm; uden øskner; på mager, sandet bund med nåletræer; sjælden, fortrinsvis Nordjylland ... bitter korkpigsvamp (<i>Hydnellum peckii</i>) Smag svagt bitter; hat først karrygul, siden brunlig, dybt langhåret. Sporer vortede, 5,5-6 x 4,5 µm; uden øskner; med fyr; ej DK. ... <i>Hydnellum mirabile</i>	
	21. Hat filtet uden tydelig radiær struktur ... 22 Hat finfiltet og efterhånden ± glat med radierende hyfer, i midten eventuelt opsprækkende i tottede skæl ... 24	
	22. Hat op til 30 mm bred; kød til 2 mm tykt; sporer 4,3-4,6 x 2,5-3,6 µm. Som ung med røde dråber på overfladen; sporer mest enkeltvortede; uden øskner; med nåletræer; meget sjælden ... tyndstokket korkpigsvamp (<i>Hydnellum gracilipes</i>) Hat bredere; kød tykkere; sporer større end 5,5 x 3,5 µm ... 23	
	23. Med løvtræer; stok med en tyk pude af brun filt. Sporer dobbeltvortede, 5,5-7 x 4,5-5,5 µm; uden øskner; meget sjælden ... filtet korkpigsvamp (<i>Hydnellum spongiosipes</i>) Med nåletræer; stok næppe med filt-pude. Sporer groft vortede, 5,5-6,5 x 3,5-4,5 µm; uden øskner; på mager, sandet bund; sjælden, fortrinsvis Midt-, Vest- og Nordjylland ... rust-korkpigsvamp (<i>Hydnellum ferrugineum</i> s.l.)	
	24. Hat med tydelige, koncentriske zoner nær randen. Sporer med enkelt- til dobbeltvorter, 4,5-6 x 3-4,5 µm; uden øskner; på sandet bund med løv- og nåletræer; ret sjælden ... bæltet korkpigsvamp (<i>Hydnellum conrescens</i> s.l.) ⁵ Uden tydelige, koncentriske zoner nær randen ... 25	
	25. Sporer 5,5-7 x 4,5-5 µm; hatmidte opsprækkende i dybe tottede skæl. Sporer enkeltvortede; uden øskner; på sandet bund med nåletræer; meget sjælden ... grubet korkpigsvamp (<i>Hydnellum scrobiculatum</i>) Sporer mindre; hatmidte finfiltet, eventuelt fint tottet-skællet ... 26	
	26. Sporer 4,5-5,5 x 3,5-4,5 µm og med små enkeltvorter. Uden øskner; på sandet bund med løv- og nåletræer; meget sjælden ... <i>Hydnellum cumulatum</i> s.l. Sporer 4,3-4,6 x 2,5-3,6 µm og med dobbeltvorter ... se tyndstokket korkpigsvamp (<i>Hydnellum gracilipes</i>), pkt. 22	
	27. Kød stedvist tydeligt rosa til ± violet (■ ■ ■ ■ ■ ■) ... 28 Kød ikke rosa til violet, mest lyst gråt eller brunt, eventuelt ± grønt i basis ... 31	
	28. Med løvtræer. Hat op til 100 mm bred; smag noget skarp; sporer ± dobbeltvortede, 5,4-5,8 x 3,6-4,2 µm; uden øskner; med eg og bøg; ej DK ... <i>Hydnellum ioeides</i> Med nåletræer ... 29	

5. Arten udgør et kompleks af flere, nærtstående arter, bl.a. en rent brun type, der overvejende vokser med nåletræer, samt en mere rosabrun type med løvtræer.

29. Kød lyst, men undertiden med violette pletter under hatoverfladen; med gran
... se grågrøn korkpigsvamp (*Hydnellum glaucopus*), pkt. 44
Kød mere gennemfarvet rosa til violet; med ædelgran og fyr ... 30
30. Kød først rosa, siden mere violet; lugt og smag ikke påfaldende; sporer 4,3-5,1 x 3,2-4,2 µm, gns. 4,7-3,6 µm. Hat 50-80 mm bred; uden øskner; ej DK
Hydnellum roseoviolaceum
Kød ± straks violet i hele stokkens længde; smag ± skarp; sporer 5,4-6,5 x 4-5 µm; på kalkbund. Uden øskner; ej DK
Hydnellum fuligineoviolaceum
31. Stokoverflade med orange filt (■ ■ ■). Hat dunet uden radiær struktur; sporer 5-6,5 x 3,5-4,5 µm, med dobbeltvorter; uden øskner; lugt melagtig; med gran i fugtige skove; ej DK
Hydnellum martioflavum
Stok uden orange filt ... 32
32. Hat 100-350 mm bred, tykkødet; enten groft skællet til randen af store, mørke, imod midten oprette skæl eller nærmest glat; med øskner
... [kødpigsvamp (*Sarcodon*)] ... 33
Hat op til 120 mm bred, men oftest mindre; glat, filtet, håret eller fint skællet, højst grovskællet i midten; enkelte hatte oftest mindre; alle arter på nær *Hydnellum versipelle* uden øskner ... 34
33. Hat med glat, rødgrå til brunrosa (■ ■ ■) overflade, der i midten danner små, ustrukturerede (ikke radierende) sprækker; lugt noget karry- eller lakridsagtig. Smag noget bitter; sporer med store dobbeltvorter, 7-8 x 4,5-5,5 µm; på kalkrig bund med fyr; ej DK
glat kødpigsvamp (*Sarcodon leucopus*)
Hat groft skællet til randen af store, mørkebrune, imod midten oprette brune skæl; lugt svag ... 34
34. Hat længe hvælvet, først noget nedtrykt som meget gammel; med fyr og ædelgran. Hat især i midten med grove, oprette skæl; sporer 7-8,5 x 5-5,5 µm; på sandet jord; ret sjælden
småskællet kødpigsvamp (*Sarcodon squamosus*)
Hat hurtigt med nedtrykt midte (± tragtformet); med gran. Hat med grove, oprette skæl; sporer vortede, 7-8,5 x 5-5,5 µm; på sandet jord; ret sjælden
skællet kødpigsvamp (*Sarcodon imbricatus*)
35. Med stærk lugt af bittermandel eller marcipan. Hat ret mørk, først vaskeskinsagtig, siden opsprækkende i tottede, radierende småskæl fra midten; smag bitter; sporer med enkelte og dobbelte vorter, 6,3-7,6 x 4,5-5,2 µm; med fyr; ej DK
marcipan-korkpigsvamp (*Hydnellum fennicum*)
Lugt anderledes (fx af mel, appelsin, lakrids eller Fernet Branca) ... 36
36. Stokbasis uden grønlig farver; smag mild eller bitter, eventuelt melagtig
Med grønlig (■ ■ ■) farver i stokbasis; smag udpræget bitter, men ofte også melagtig ... 40
37. Med bøg og eg
... se skrænt-læderpigsvamp (*Hydnellum lepidum*), pkt. 42
Med gran (ej DK) ... 38
38. Med øskner; hat fint filtet, aldrig tydeligt skællet. Lugt sødlig (lakrids, vanilje, appelsin); smag melagtig med en bitter eftersmag; sporer med grove vorter, 4,5-5,5 x 3,5-4,5 µm; ej DK
Hydnellum versipelle
Uden øskner; hat med eller uden skæl ... 39
39. Hat læderbrun, hjortebrun til gråbrun med mere purpurbrune partier (■ ■ ■ ■ ■); hat filtet til glat, men aldrig skællet;

- med svag lugt af mel, lakrids eller appelsin; sporer 4-4,5 x 3,5-4 µm ... se grågrøn korkpigsvamp (*Hydnellum glaucopus*), pkt. 44
Hat dybt orangebrun til rødbrun (■ ■ ■ ■ ■); hatmidte skællet; lugt sur, agurkeagtig eller læderagtig; 4,9-5,8 x 3,6-4,2 µm. Sporer dobbeltvortede; ej DK
Hydnellum lundellii
40. Med løvtræer ... 41
Med nåletræer ... 43
41. Sporer i gennemsnit 4,1 x 3,4 µm; hat ± glat, men ofte furet af sprækker; lugt krydret eller Fernet Branca-agtig. Hat 40-100 mm bred, ret mørk med purpurbrune og vinrøde farver; kød langsomt rødmande; smag bitter; sporer med ret små, overvejende afrundede vorter, men også med dobbeltvorter, 3-5,3 x 2,8-3,8 (-4,5) µm; uden øskner; på mager bund med bøg, eg og ægte kastanie; meget sjælden
krydret korkpigsvamp (*Hydnellum nemorosum*)
Sporer i gennemsnit over 5 x 3,8 µm; hat ± skællet; lugt melagtig ... 42
42. Hat med alderen med grove skæl, 50-140 mm bred; kød gråhvidt (■ ■ ■); på mager bund. Hat ± kanelbrun til hjortebrun med en blegere rand; kød næppe rødmande; lugt melagtig; smag ± bitter og melagtig; sporer med dobbeltvorter, 4,5-6,3 x 3,5-5,6 µm, gns. 5,4 x 4,7 µm; uden øskner; med bøg, eg og ægte kastanie; meget sjælden
bøge-korkpigsvamp (*Hydnellum fagiscabrosum*)
Hat opsprækkende i tiltrykte skæl, 40-80 (-120) mm bred; kød med en honninggul (■ ■ ■) nuance, i det mindste ved tørring; på kalkrig bund. Hat gråbrun til rosabrun; smag melagtigt med en bitter eftersmag; lugt melagtig; sporer med dobbeltvorter, 5,8-6,3 x 3,6-4,3 µm; uden øskner; med bøg; meget sjælden
skrænt-læderpigsvamp (*Hydnellum lepidum*)
43. Med gran ... 44
Med fyr og douglasgran ... 45
44. Med tydelig mellugt; hatfarve lædergul til kanelbrun (■ ■ ■ ■ ■); sporer 4,7-5,7 (6,1) x 3,5-4,5 µm
... se *Hydnellum illudens*, pkt. 46
Med med svag lugt af mel, lakrids eller appelsin; hat læderbrun, hjortebrun til gråbrun med mere purpurbrune partier (■ ■ ■ ■ ■), mørkere med alderen og ved berøring; sporer 4-4,5 x 3,5-4 µm. Hat 50-120 mm bred, overflade noget sprækkende i radierende småskæl; sporer dobbeltvortede; uden øskner; ej DK
grågrøn korkpigsvamp (*Hydnellum glaucopus*)
45. Stok op til 10 mm tyk; hat 30-60 (-100) mm bred. Hat ret lyst brun til gråbrun, mod midten noget opsprækkende; smag noget melagtig, siden bitter; sporer bredvortede, 5-6,6 x 3,4-4,7 µm; uden øskner; på kalkbund med fyr; ej DK (nordlig)
Hydnellum scabrosellum
Stok 20-50 mm tyk; hat oftest over 60 mm bred ... 46
46. Hat lædergul til kanelbrun (■ ■ ■ ■ ■); på kalkbund; sporer under 6 µm lange. Hat 70-120 mm bred; smag melagtig, senere noget bitter; sporer dobbeltvortede, 4,5-6 x 3,5-4,5 µm; uden øskner; ej DK
Hydnellum illudens
Hat rosabrun til ± rødbrun (■ ■ ■ ■ ■); på mager bund; sporer over 6 µm lange. Hat op til 120 mm bred; smag melagtig og bitter; sporer dobbeltvortede, 6-7,5 x 3,5-5 µm; uden øskner; med fyr og douglasgran; meget sjælden (fx Bornholm)
blåfodet korkpigsvamp (*Hydnellum scabrosum*)

